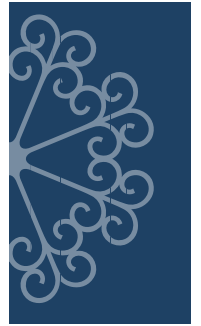

בית מדרש

561

פרשת שמות

זמני כניסת ויציאת השבת

★

🕒

ירושלים	16:24	17:40
בני ברק	16:41	17:41
ציריך	16:45	18:00
וינה	16:16	17:46
אנטוורפן	16:49	18:21
פריז	16:56	18:19
לונדון	16:09	17:17

דבר הישיבה

צריך לשנן בכל יום - שה' אוהב אותנו בכל מצב

שח מרן ראש הישיבה הגדאון רבי נתן צבי
פינקל זצ"ל:

האירו חז"ל את עינינו להבין כי מנתה התורה את בני ישראל גם בחייהם וגם לאחר מותם, להודיע את חיבתן בעיני הקב"ה. פירוש, להודיע כי הקב"ה אוהב אותנו בכל עת ובכל מצב ללא תנאי. צריך לשוב ולשנן ענין זה בכל יום ויום. אדם עומד בחייו בפני מצבים שונים, שמחים יותר ושומחים פחות, וקורות חייו משתנים מעת לעת.

גם בפרשיות התורה מצינו תקופות שונות, זמני עליה והצלחה וזמני ירידה ושפל, בחלום פרעה, שבע שנות הרעב ושבע שנות השובע, שיעבוד מצרים ולאחר מכן גאולת מצרים. חובה עלינו לזכור בכל מצב כי יד ה' עשתה זאת, וממילא נרגיש כי הן כשכואב לנו והן כשאנו חשים השגחתו ית' כמלטפת אותנו, הכל הוא לטובתנו ומתוך אהבתו הרבה אותנו.

(שיחות רבי נתן צבי)

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה" (מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל ממיר)

מתורת רבותינו

על מה הודה הגה"צ המשגיח זצ"ל למחבר הספר "עולת תמיד"

וימרו את חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך (א, יד).

היית, כלומר כאילו אתה בעצמך היית עבד ויצאת לחירות ונפדית."

מספר הרה"צ רבי אלחנן יוסף הערצמאן זצ"ל, כי כאשר ראה המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינסטיין זצ"ל דברים אלו שיבח אותם מאד ושמח עליהם כמוצא שלל רב. וכשפגש בהזדמנות את מחבר הספר 'עולת תמיד' הודה לו מאד על התועלת הרבה שקיבל מספרו, והוסיף שהוא מחויב להשיב לו טובה על זה מופת הדור (פרק ט' אות מ"ה)

הגה"צ רבי שמואל הומינר זצ"ל כותב בספרו 'עולת תמיד' (פרק ו', בביאור ברכות השחר) שיש לכוון בברכת "שלא עשני עבד", לתת הודאה ושבח להשי"ת על שהצילו היום מלעבוד עבודת פרך בחומר ובלבנים בארץ מצרים הטמאה, וכמו שכתב הרמב"ם (פ"ז מהל' חמץ ומצה ה'): "בכל דור ודור חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא בעצמו יצא עתה משעבוד מצרים, שנאמר ואותנו הוציא משם וגו', ועל דבר זה צויה הקב"ה בתורה וזכרת כי עבד

יציאת מצרים - ע"י כח התפילה

וישמע אלקים את נאקתם ויזכור אלקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב. (ג, כה)

וכמו שנאמר "וישמע אלקים את נאקתם". ואם ח"ו לא היה נפעל כח התפילה מצד ישראל, לא היתה נעשית כלל יציאת מצרים, וכמו שמבאר הרמב"ן כאן כי אע"פ שנשלם הזמן שנגזר עליהם, לא היו ראויים להגאל, אלא מפני הצעקה קיבל הקב"ה תפילתם ברחמינו. רק כאשר היתה לישראל גם זכות אבות וגם כח התפילה, רק אז יכלה להיות יציאת מצרים. (מאמרי המשגיח ח"א מאמר ט"ז, עמ' ל"ו)

שח מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל, אנו רואים ביציאת מצרים אשר לולי כח התפילה לא היתה כלל יציאת מצרים.

דהנה לכאורה היו להם לישראל כמה סיבות טובות כדי לגאולם, הרי היה די בהבטחת הקב"ה, אשר הוא הרי 'שומר הבטחתו', והיתה ג"כ זכות אבות - אשר זה בודאי סיבה נכונה ומועילה, וכמו שכתוב "ויזכור אלקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב", ואף על פי כן היו מוכרחים להשתמש עם כח התפילה,

הקב"ה חס על כבוד האדם יותר ממנו

וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים (ב, כה).

כשנתגלה הקב"ה בסנה למשה אמר (להלן ג, ז) "ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נוגשיו כי ידעתי את מכאוביו", כלומר אני יודע את מכאוביהם של בני ישראל, למרות שהם עצמם אינם יודעים אותם, "לפי שאין בשר המת מרגיש באזמל", והמצב הוא שהם עצמם לא מרגישים את מכאוביהם.

מרן המשגיח הגה"צ רבי חיים זאב פינקל זצ"ל היה אומה, נפלא להתבונן עד היכן הם חסדי השי"ת על האדם, לפעמים האדם עצמו מזלזל בעצמו ולא מרגיש בבזיונו, או משום שאינו מכיר את כבודו ומעלתו או משום שירד ממדרגתו ומזלזל ביכולתיו אבל הקב"ה, הוא מחשיב את האדם כפי כבודו הראוי, עד כדי כך שאפילו במקום שאינו מרגיש בבזיונו או שמוותר על כבודו, חס הקב"ה על כבודו בבחינת "ידעתי את מכאוביו". והעובדה שהוא עצמו אינו מרגיש בזה בעצמו כ"בשר המת", זה כאב גדול יותר והקב"ה חס עליו יותר.

זעקת החפץ חיים

למה הרעותה לעם הזה (ה, כב).

שח הגאון רבי ראובן מלמד: הגה"צ המשגיח **רבי יחזקאל לוינשטיין** סיפה, שכאשר הגיעו אל החפץ חיים זצ"ל ידיעות בדבר פרעות ופוגרומים, נשא עיניו למרום ואמר: "רבונו של עולם, בחרת בנו מכל עם, ורוממתנו מכל לשון – מדוע? כדי להביא עלינו פוגרומים ופרעות?!"

והחל למנות את הצרות שניתכו על עם ישראל מדור דור, עד שכלו כוחותיו וזעק: "גענוג, גענוג!" ד"י – והתעלף!
תמה הגה"צ המשגיח: איך הטיח דברים כלפי מעלה? והשיב: ברם, מצינו שגם משה רבינו טען "למה

הרעותה לעם הזה", ואמרו במדרש (שמו"ר ה, כב) "באותה שעה בקשה מדת הדין לפגוע במשה, וכיון שראה הקדוש ברוך הוא שבשביל ישראל הוא אומה, לא פגעה בו!"

תפילת חנה

עיון בפרשה

הטעם שהכהנים שמשו בבית המקדש יחפים – וצ"ע בדברי הרמב"ן

ויאמר אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא (ג, ה).

כתב הרמב"ן: והנה כולו קדוש ואסור בנעילת הסנדל, וכך אמרו בכל מקום שהשכינה נגלית אסור בנעילת הסנדל, וכן ביהושע (ה, טו) 'של נעליך', וכן **הכהנים לא שמשו במקדש אלא יחפים**, ומקור דבריו במדרש (שמו"ר סוף פר' ב).

וקשה טובא, מאי שייאטיה להא דהכהנים שמשו במקדש יחפים, הא לכאורה דין זה אינו שייך כלל לאיסור נעילת הסנדל במקום גילוי שכינה, אלא הוא מטעם **פסול חציצה**, וכמבואר בגמ' זבחים (כז, א) תנא דבי רבי ישמעאל הואיל ורצפה מקדשת וכלי שרת מקדשים מה כלי שרת לא יהא דבר חוצץ בינו לבין כלי שרת אף רצפה לא יהא דבר חוצץ בינו לבין הרצפה, ע"כ, הרי שיש פסול חציצה בשעת עבודת הכהנים אם יש דבר החוצץ בינם לבין הרצפה, וא"כ משום כך צריכים הם לשמש יחפים.

וכן מבואר להדיא ברש"י בשבת (יט, ב) וז"ל שהכהנים מהלכין יחפים על רצפת שיש בעזרה, כדאמרין בזבחים (כז, א) הואיל ורצפה מקודשת דכתיב (מלכים א ח, טד) ביום ההוא קדש המלך תוך החצר, וכלי שרת מקדשין דכתיב (ויקרא ח, י) וימשחם ויקדש אותם, מה כלי שרת לא יהא דבר חוצץ בינו לבין הכלי שרת, אף רצפה לא יהא דבר חוצץ בינו לבין הרצפה עכ"ל, הרי להדיא דהטעם שהכהנים היו מהלכין בעזרה יחפים הוא מדין פסול חציצה, ולא הוצרך רש"י כלל לאיסור נעילת סנדל במקום גילוי שכינה.

ואמנם כל קדושת הרצפה היא רק לענין עבודה במקדש כמבואר בתוס' זבחים שם (ד"ה הואיל) [ולא בבמה], ואילו לדברי הרמב"ן הרי לכאורה אף שלא בשעת עבודה צריך לילך שם יחפים, מחמת

איסור נעילת הסנדל במקום שיש בו גילוי שכינה. אבל עדיין קשה טובא דהא לשון המדרש שהביא הרמב"ן "וכן הכהנים לא שמשו במקדש אלא יחפים", משמע דקאי על שימושם בשעת עבודה, ועל זה הוצרך לאיסור נעילת סנדל במקום שהשכינה נגלית, וזה תימה דתיפוק ליה מחמת פסול חציצה שזה **מעכב** ופוסל את העבודה, ולא צריכין בזה לאיסור נעילת סנדל במקום גילוי שכינה, שהוא לכאורה רק דין **לכתחלה** ואינו פסול בגוף העבודה, וצ"ע.

*

והנה בעיקר דברי המדרש שהביא הרמב"ן יש להעיר, דהא סוגיא ערוכה ביבמות (ו, ב) ובברכות (סב, ב) שבכלל איסור מורא מקדש הוא שלא יכנס **במנעלו** ובפונדתו להר הבית, ובגמ' ברכות שם מיייתי לה קרא דהכא "ומה מנעל שאין בו דרך בזיון **אמרה תורה של נעליך מעל רגליך**", וכו', וא"כ אי"ז שייך כלל לשעת עבודה או לכהנים, וכן האיסור הוא לא רק בעזרה אלא בכל הר הבית, ולמה במדרש הביאו כן רק כטעמא להא ד"הכהנים לא שמשו במקדש אלא יחפים", הרי אינו תלוי לא בכהנים לא בעבודה ולא במקדש, והוא איסור על כל בר ישראל ליכנס לכל הר הבית במנעל שברגלו, וצ"ע.

ואולי יש לומר דהמדרש בא להוכיח שיש קדושה מסויימת לרצפת המקדש, ולא רק מצד דין מורא שכינה בעלמא. ואע"פ ששורש האיסור הוא מחמת המקום שנגלית בו שכינה, מכל מקום גדר האיסור הוא בקדושת הקרקע, דמאחר שהוא מקום של גילוי שכינה חלה קדושה בקרקע, וכמשמעות הפסוק "אדמת קודש הוא", ומקום זה אסור בנעילת הסנדל

מצד החפצא של קדושת המקום, משא"כ בהך דיבמות הוא דין כללי מחמת חיוב מורא מקדש דהגברא, שלא ליכנס להר הבית במנעלו, וכשם שאסור לו ליכנס במקלו שבידו ובפונדתו מופשלת לאחריו, שזה הכל ניהוגים מצד הגברא איך יתנהג במורא מקדש, ודין זה איתיה בכל הר הבית, אבל איסור נעילת הסנדל מצד החפצא דקדושת המקום אינו אלא במקדש בשעת עבודה.

ובטעם הדבר שאיסור נעילת הסנדל מצד החפצא דקדושת המקדש הוא רק בשעת עבודה, אפשר לומר שהאיסור הוא רק בזמן של השראת השכינה בהמקום, ורק בשעת עבודה יש השראת השכינה שלימה במקדש, [וכמו שמצינו בתפילה שהיא כנגד העבודה, שבשעה שהאדם מתפלל הרי הוא מתקרב לך' וכעומד לפני המלך], ולכן שלא בשעת עבודה אין איסור בנעילת הסנדל, ודוקא במעמד הסנה אצל משה רבינו שהיתה זו קירבה מיוחדת, שם נאסרה עליו נעילת הסנדל, משום דכשעת עבודה דמי.

וכיון דאתינן להכי דדינא דהרמב"ן הוא מצד החפצא דקדושת המקום ולא משום איסור מורא שכינה בעלמא, שוב י"ל שאי"ז סותר לטעמא דגמ' זבחים (כז, א) דפסולו משום חציצה, דהא פסולא דחציצה בין רגלי הכהנים להרצפה ילפי בגמ' זבחים שם דהואיל **ורצפה מקדשת** וכלי שרת מקדשים וכו', ומבואר דיסוד דינא דחציצה שורשו בהא דגוף המקום קדוש, והוא הדין שהביא הרמב"ן הכא, אלא דבגמ' זבחים הוסיפו בזה גם טעמא למה פסל את העבודה בדיעבד, והיינו מדין חציצה וכמו בכלי שרת.

משולחן רבי אליהו ברוך

הגאון הגדול רבי אריה לייב באקשט זצ"ל

ראש ישיבת עטרת מרדכי בדטרויט י"ד בטבת תשס"ד | כ"א שנה לפטירתו

הילד שהמלאך שכח לסטור לו על פיו

בשנת תשי"ג, רעשה הארץ מהשמועה, שילד שהחל זה עתה לדבר – השמיע דברים מכל התורה כולה. אמרו שכנראה ששכח המלאך לסטור על פיו ונותר עם כל תורה שלמד במעי אמו.

הידיעה פרשה כנפיה והגיעה עד ארצות הברית שבאמריקה. הגאון רבי לייב באקשט זצוק"ל, ראש ישיבת דטרויט, שיגר מכתב אל המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל ובו ביקש לדעת האם אמת נכונה השמועה, ואם אכן כן, אולי כדאי להביא אותו לאמריקה כדי להראות לרבים את הפלא הגדול המעיד על דברי חז"ל הגה"צ המשגיח, שהיה כידוע מרא דאמונה, השיב לו תשובה מעניינת. על עצם אימות הסיפור הוא כותב (בעת מגוריו בירושלים): "העובדה אמת היא, ובתי וחנתי הר' ראובן גינזבורג גרים סמוך שתי דירות לאותה משפחה, ובתי ראתה את הדבר וספרה לי אודותיו. וכבר חשבתי לעצמי לראות זה הפלא, אמנם חזרתי בי, כי אף שהילד גר בירושלים לא רחוק ממני, הרי שמעתי אודות הדבר מבתי, ומאמין אני לה, ומה שעלתה על לבי לראות בעצמי – עצת היצר הרע היא, להרוס כל יסוד אמונתנו שנבנית על 'אבותינו ספרו לנו', והיינו, שדבר הנשמע לנו מאדם נאמן ובר סמכא, די לנו להאמין בו. ואם אע"פ פני לומר שאני מסתפק בזה ששמעתי מבתי ומבקש אני לבדוק ולראות בעצמי אם אמת הוא, הרי יווכח מזה שהאמונה עדיין אינה ברורה אצלי באופן מוחלט".

הגה"צ המשגיח ממשיך וכותב: "ואם הולכים לדרוש ראיות לאמת קבלתנו, הרי הוא כהרמת ראש בעזות מצח נגד מסורת אבותינו, והרי הוא כאילו יש מיחוש על המשך הדורות מאבותינו שקבלו את התורה, שאולי טפשים היו ורימו אותם לקבל דבר כזה, חס ושלום, ואנו נהיה חכמים ונבדוק ונראה אם יש בה ממש. ולכן עצם הרעיון לילך לראות הוא מוזר לי, ולפיכך מונעתי עצמי מללכת". (לתתך עליון – בראשית)

של יום טוב, ויום שבו בעלה הרב זכה שתתקבל דעתו בהבנת הסוגיה בליבותיהם של בחורי ישיבה למדנים, היה יום חג עבודה, יום חג הראוי להכנת מאכל של יום-טוב! שמוע נא אריה לייב! סיים המשגיח רבי יחזקאל, על משפחת השידוך האחר שהוצע לך לא שמעתי סיפור מסוג זה... עצתי לך: השתדך עם משפחת רוגוב! בת אשר גדלה בבית שכזה, תוכל להעניק לך את התנאים הנדרשים לגדול בתורה!

לאחר השוואה הגיע לארצות הברית ובה כיהן כראש ישיבת "עטרת מרדכי" בדטרויט במשך כ-55 שנים. בין תלמידיו הרבים, תלמידי חכמים גדולים.

משיחותיו המוסריות שהשפיע בהן רבות על תלמידיו, ערכו תלמידים את הספר "קול אריה".

עד למאז. כן היה מקורב למרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל ולמשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל.

בפרוץ מלחמת העולם השני, הצטרף לנדודי הישיבה בגלותה בוויילנה ואחר כך בשנחא, למרות השמועות ובשורות האיוש שהגיעו על בני משפחתו התגבר רבינו, והתעמק בלימודו עד למאז, וזה היתה נחמתו בעניו כפי שהעיד לימים.

בשנת תש"ו, כשהיה עדיין בשנחא, נשא לאישה את בת הרב מרדכי רוגוב, ראב"ד טייני בליטא ומחבר "עטרת מרדכי" שלמד בישיבות מיר ווולוז'ין. בענין זה סיפר לימים לתלמידיו: את המעשה הבא. שני שדכנים הציעו לפניו הצעות שידוכין. השידוך האחד, משפחה מכובדת בעלת יחס, מפורסמת ובעלת שם. השידוך האחר – משפחת רוגוב. אבי משפחת רוגוב היה תלמיד חכם ורב חשוב, ורבי אריה לייב התקשה לבחור בין שתי ההצעות ולפיכך ניגש להתיעץ עם רבו המשגיח רבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל.

כאשר שמע רבי יחזקאל את פרטי שתי ההצעות הגיב ואמר:

הרב רוגוב כיהן כרב בעיירה קטנה. כנהוג באותם ימים היו בחורי ישיבה ניגשים לשוחח בלימוד עם רב המקום, וכדרכה של תורה היו נושאים ונותנים בדברי תורה, מתווכחים, שוקלים וטרים, עד ששני הצדדים מסכימים ביניהם. הסכת ושמע: רעיתו של הרב רוגוב היתה עומדת תדיר מאחורי הוילון כאשר בעלה היה משוחח בלימוד עם בחורי הישיבה. היה ובחורי הישיבה 'ניצחו' את בעלה – ניצחו, ושבה לענייני הבית. היה ובעלה 'ניצח' את בחורי הישיבה – מיד נפתה להכין קנידאלאך למרק! היה זה מאכל

הגאון רבי אריה לייב בקשט נולד בשנת תרע"ח בדולטיש שבליטא, לאביו הגאון רבי יעקב יהושע הי"ד שהיה רב העיירה ומקורב להגאון רבי חיים עוזר גראדזענסקי זצ"ל.

בימי נעוריו היה מפורסם בכינוי העילוי מדאלטיש, כשהיה בגיל תשע שנים נדד ללמוד אצל הגאון רבי יעקב ניימאן זצ"ל בעיירת לידא, ושם זכה לראות את הגה"צ החפץ חיים זי"ע, ומעשה שהיה כך היה:

היה זה כאשר הגיע החפץ חיים לעיר 'לידא', על מנת לחזק את בני העיר בשמירת עיקרי היהדות, כשרות, שבת וטהרה. 'אני הייתי אז נער צעיר' – מספר הג"ר אריה באקשט – 'ונדחקתי בין הרבנים והנכבדים שבאו להקביל את פני מרן החפץ חיים, הייתי כאלם לא אפתח פי, מגודל ההתרגשות שאחזה בי לעמוד ליד קודש הקדשים – החפץ חיים. לא הצלחתי להוציא הגה מפי מלבד את שם אבי, אשר ידעתי כי החפץ חיים מכירו אישית, ואז שמעתי קול ענות של החפץ חיים, כאומר לעצמו: 'רבונו של עולם, ראה ילד עוזב את אביו ואמו, אחיו ואחיותיו רק כדי ללמוד תורה: וכדי לחזקני ולאמצני' – המשיך הרב באקשט בתיאורו המרגש – 'אחוז החפץ חיים ביד, ואמר: 'בני היזהר בברכות, ובזה תינצל מכל צרה וצוקה', ואכן' – סיים הרב באקשט את סיפורו – 'סכנות רבות עברו עלי, סכנת סין, (בעת שגלה עם תלמידי ישיבת מיר לשנחא) סכנת רוסיה, וב"ה מכולם ניצלתי'.

בגיל בר מצוה לישיבת מיר

בהגיע לגיל בר מצוה שלח אותו הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל – שהכיר בכשרונותיו הברורים – לישיבת מיר. ולמרות שהיה מצעירי התלמידים היה חביב מאוד בעיני מרן ראש הישיבה הגרא"י פינקל זצ"ל, שקירבו

מכתב נפלא ממרן רה"י הגאון רבי נחום פרצוביץ לידידו הגאון רבי אריה לייב בקשט

"לידיד נפשי
הגאון המפורסם
וכו... כבוד מורי
חמי הגה"צ
שליט"א [מרן רה"י
שה"ת הגאון רבי
חיים שמואלביץ
זצ"ל] אף שהוא
חלש, אומר
שיעורים ושיחות
כקודם, יחזקהו
הש"ת ויארץ ימיו
בנעימים עד כי
יבוא שילה"

”וכל ישיבה בכל מקום היא מבצר עוז לכלל ולפרט, ונראה כי הכלל כולו חיים בזכות הישיבות בכל פזורי כלל ישראל”...

מכתב נפלא ששלח מרן ראש הישיבה הגאון רבי נחום פרצוביץ זצ”ל (מתוך 'בנין נחום') לידידו ורעו הגאון רבי נחמן נחמציץ זצ”ל בשנת תשל”ד לאחר מלחמת יום הכיפורים:

בע”ה, אור ליום ב' וישב תשל”ד פעה”ק ירושלים

להו”כ ידי”ן הרבה הגאון המפורסם וכו' וכו' כש”ת מוהרנ”ן שליט”א ע”ש ביתו שי שלום וברכה.

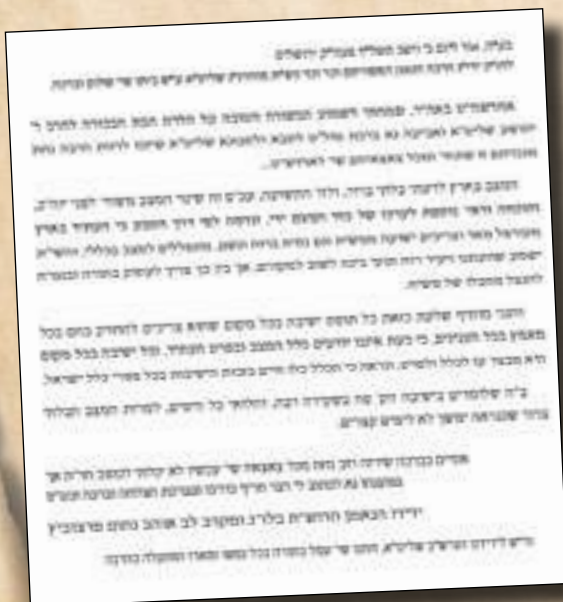
אחדשה”ט באה”ר... המצב בארץ לדעתי בלתי ברוה, ולה התשועה, עכ”פ זה שינוי המצב משהי לפני יוה”כ, והוכחה וראי נוספת לערכו של כחי ועוצם ידי, ונדמה לפי דרך הטבע כי העתיד בארץ מעורפל מאד וצריכים ישועה ממשית וגם נסית ברוח וגשם, מתפללים למצב בכללי, והשי”ת ישמע שוועתנו ויעיר רוח תועי בינה לשוב למקורם, אך בין כך צריך לעסוק בתורה ובגמ”ח להנצל מחבלו של משית.

והנני מוסיף שלעת כזאת כל תופס ישיבה בכל מקום שהוא צריכים להחזיק בהם בכל מאמץ בכל הענינים, כי כעת איננו יודעים כלל המצב ובפרט העתיד, וכל ישיבה בכל מקום היא מבצר עז לכלל ולפרט, ונראה כי הכלל כולו חיים בזכות הישיבות בכל פזורי כלל ישראל.

ב”ה שלומדים בישיבה הק' פה בשקידה רבה, והלואי כל הימים, למרות המצב הבלתי ברור שכנראה ימשך לא לימים קצרים.

אסיים בברכה שיריה רוב נחת מכל צאצאיו שי עכשיו לא יכלתי לכתוב חד”ת אך במענהו נא לכתוב לי דבר חריף כדרכו ובברכת הצלחה וברכה וכו”ס.

ידידו הנאמן הדוש”ת בלוי”ג ומקרב לב אוהב, נחום פרצוביץ

מבאר רבותינו

תשובתו הניצחת של הגה”צ המשגיח 'מדוע לא מרדו בשואה

וישימו עליו שרי מסים למען ענותו בסבלתם ויבן ערי מסכנות לפרעה את פתם ואת רעמסס (א, יא).

אחד] ויצמו במאוד מאוד (לעיל א, ז) שהיו חזקים ותקיפים. ולא זו בלבד, עוד היו חשובים ונכבדים, ובשובם מקבורת יעקב השתחוו כולם לפנייהם (בראשית רבה ק, ו) –

ולפתע ”הפך לבם [של המצרים] לשנוא עמו להתנכל בעבדיו” (תהלים קה, כה), והשתעבדו בהם ושמו עליהם שרי מיסים למען ענותם בסבלותם, והיו כפופים בפני כל נוגש, ועבדו בעבודת פרך ככל שהושתה עליהם, וזרקו בניהם ליאור ופרעה רחץ בדם שלוש מאות תינוקות ליום, ולא קמו למרוד. כי אין בכח הגבורה להואיל מאומה, והכל תלוי בגזירת שמים!

אור יחזקאל (תורה ודעת עמ' קנ); הגדש”פ ידידו אמונה (עמ' 164)

”לו חכמו ישכילו זאת, יבינו לאחריתם [יתנו לב להתבונן לסוף פורענותם של ישראל (רש”י)] איכה ירדוף [גוין] אחד אלף [מישראל] ושנים יניסו רבבה, אם לא כי צורם מכרם וה' הסגירם” (דברים לב, ל)

וכבר אמר הסבא מקעלם זצ”ל, שכל היסודות מצויים בפרשיות גאולת מצרים. הלא השבטים היו גיבורים עצומים, שמעון ולוי הרגו לבדם עיר גדולה כשכם בהיותם נערים, ויהודה אמר שבידו להחרים כל מצרים (ראה בר”ר צג, ז), וכן היתה גבורת יוסף (שם) ומנשו בנו (שם במדרש צא, ו), והרי לא עברו הרבה דורות מאז, ובניהם ונכדיהם היו ודאי גיבורים כמותם. ובפטירתו של יעקב מנו ששים ריבוא (בר”ר עט, א), בתוך שבע עשרה שנה. וכמה מנו עד שמתו כל השבטים, שבחייהם לא השתעבדו (רש”י) להלן ו, טז). והכתוב מדגיש: ”וירבו [שילדו] ששה בכרם

בשנת תשכ”א נערך משפטו של הצורך אדולף אייכמן ימח שמו, והציף את מוראות וזוועות השואה האיומה. המשגיח הגה”צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ”ל אמה, שרואה בכך חסד ממרום, שעל ידי התבוננות בגזר הדין הנורא יתחזקו בהכרת עונשי שמים ותגבר יראת העונש והנה, ישרים דרכי ה', וצדיקים ילכו בהם, ואחרים יכשלו בהם עצמם. המשגיח הגר”י הזדעזע לשמוע תמיהות, איך הלכו מיליונים כצאן לטבח. ודברי כפירה באמרום אין זאת אלא משום שלא היתה אז מדינה שתגן עליהם –

נורא הדבר. במקום להתעורר ולראות שכאשר עולה הרצון להעניש את ישראל לא עוזרות כל העצות והתחבולות אלא צריכים להתחזק באמונה והשגחה, עוד מעלים שאלות ותמיהות הגובלות בכפירה רחמנא לצלן, איך לא יבינו שנתקיים הכתוב בשירת האזינו:

ישיבת מיר
YESHIVAS MIR
YERUSHALAYIM

בס"ד

הודעה משמחת!

במסגרת הגליון השבועי "בית המדרש"
היוצא לאור מידי שבוע לילדי ובוגרי
הישיבה, מתחדש מדור "ונכתב בספר"
בו ינתן במה לפרי עטם של הרבנים
הגאונים לומדי הישיבה החשובים,
להצגת היצירות התורניות הנכבדות.
[ניתן לשלוח גם ספרים שכבר יצאו לאור, בשנים האחרונות].

נשמח לקבל מאת בני הישיבה מחברי הספרים שליט"א

1. סקירה קצרה על הספר
2. תמונה מהספר או צילום דף שער.
3. רצוי לצרף גם את ההקדמה, ההסכמות, ותוכן העניינים
4. מספר טלפון ליצירת קשר

בכבוד רב
מערכת "בית המדרש"

לשליחת חומרים: mir.kenes@gmail.com

ישיבת מיר
YESHIVAS MIR
YERUSHALAYIM

ליל שישי מצטרפים לסדר בישיבת מיר

בס"ד בכל ליל שישי ערב שבת מברכים מתקיים סדר ליל שישי –
ירחי כר"ה חודשי בין השעות 8.30-10.30 בישיבת מיר ירושלים
בבית המדרש "העמלים"

לימוד בחברותות	סוגיא	סדר קבוע	שיעור מרתק
(סידור חברותות במקום)	עיונית	אחת לחודש	בסוגיא

כיבוד עשיר | אורחה מרוממת ומיוחדת

בא וזה תחמם באור התורה
וקבע ר"ך קביעות בין כתלי בית המדרש

סדרי הלימוד בזמן חורף תשפ"ה:

יום חמישי כ"ז חשוון (28/11/24) פרשת תולדות שבת מברכים כסלו גדרי חיוב ההזכרות (יעלה ויבוא ותן טל ומטר) בתפילה	יום חמישי י"ח כסלו (19/12/24) פרשת וישב - הוקדם בשבוע עקב חנוכה שבת לפני חנוכה בדין כל פניות שאתה פונה לא יהו אלא לימין בהדלקת נר חנוכה ושאר דיני התורה	יום חמישי כ"ג טבת (23/01/25) פרשת וארא שבת מברכים שבת חיובי שכנים זה לזה בהלכה	יום חמישי כ"ב שבט (20/2/25) פרשת משפטים שבת מברכים אדר גדרי פורים המשולש בערים המוקפות חומה - מהו עיקר יום הפורים	יום חמישי כ"ז אדר (27/03/25) פרשת פקודי - החודש שבת מברכים ניסן אכילת מצה שנאפה שלא לשמה בערב פסח - סעודה שלישית בשבת הגדול
---	--	--	---	---

להצטרפות ולקבלת מראי מקומות ניתן להשיב
לכאן או לדוא"ל: yarchei.kallah@themir.org.il | סידור חברותות למעוניינים
כיבוד קל במקום

ליל שישי חברות מיר ♦ חודש שבט ♦

מקורות לעיון:

גמרא בבא בתרא
דף ז ע"ב

שו"ע חו"מ
קס"א ס"א וס"ב

שו"ת חת"ס
או"ח קצ"ג

דייר שגר בקומה ראשונה האם חייב לשלם על מעלית שאינו נהנה ממנה?

ומה הדין נזילה מהג שלא
מפריעה לקומות התחתונות מי
מחוייב לספוג את הנזקים?

דייר שלא נמצא בדירה
האם הוא מחוייב לשלם
ועד בית על הנקיון?

סוגיית הלימוד: חיובי שכנים זה לזה בהלכה
ליל שישי כ"ג טבת תשפ"ה | שיעור מאת הגאון רבי אפרים שפיגלר שליט"א

סדר הלימוד לעילוי נשמת ידיד הישיבה החבר הר"ר אלחנן אריה לוונטהל זצ"ל
נלב"ע ב' דחומ"ס י"ז תשרי תשפ"ד תנצבה.

להצטרפות ולקבלת מראי מקומות ניתן להשיב
לכאן או לדוא"ל: yarchei.kallah@themir.org.il | סידור חברותות למעוניינים
כיבוד קל במקום